

Statsråden

Stortinget, Kommunal- og forvaltningskomiteen

Deres ref

Vår ref

Dato

25/4048-

19. november 2025

Svar på dokument 8:24 S (2025-2026) Representantforslag om Norges handlingsrom innenfor EUs reviderte avløpsdirektiv

Jeg viser til representantforslaget fra representantene Tage Pettersen, Erna Solberg, Haagen Poppe, Kari Sofie Bjørnsen, Mahmoud Farahmand og Anne Kristine Linnestad om utnyttelse av Norges handlingsrom innenfor EUs reviderte avløpsdirektiv (EU 2024/3019).

Det reviderte avløpsdirektivet trådte i kraft i EU 1. januar i år og erstatter det gjeldende direktivet fra 1991 (91/271/EC). Begge direktivene har et overordnet mål om å beskytte mennesker og natur mot utslipp av avløpsvann. Kravene i nytt direktiv skal i større grad forhindre overgjødning, forbedre vannkvaliteten og redusere utslipp av bakterier, virus, mikroplast og miljøgifter samt rester fra bruk av legemidler og kosmetikk til vannforekomstene. Samtidig skal direktivet skape et forutsigbart rammeverk med mer åpenhet og bedre styring av avløpssektoren.

Regjeringen vurderer konsekvensene av revidert avløpsdirektiv for Norge, herunder også mulighetene for tilpasning. Norge har allerede fått gehør hos EU for mindre strenge krav til rensing av nitrogen enn opprinnelig foreslått. Vi vil fortsette å jobbe for norske interesser i arbeidet med å vurdere det reviderte avløpsdirektivet. Som del av dette vil vi blant annet se på den norske definisjonen av tettbebyggelse. Det er særlig størrelsen på tettbebyggelsen (antall personekvivalenter «pe») som avgjør om utslippene er omfattet av direktivet, og hvilke rensekrav som gjelder for de aktuelle utslippene i tettbebyggelsen. Tettbebyggelsesbegrepet har derfor betydning for det reviderte direktivets virkeområde.

Regjeringen mener at man må se på hvordan direktivet kan gjennomføres på best mulig måte i Norge. For å kunne sette riktige rensekrav ut fra gjeldende regelverk er det viktig at

kommunene både i dag og i fremtiden har god oversikt over tettbebyggelse i pe, og at usikkerheter knyttet til slike beregninger reduseres i så stor grad som mulig.

Avløpsdirektivet åpner for at Norge selv kan definere hva som utgjør en «tettbebyggelse», så lenge minstekravene i direktivet oppfylles og miljømålene ivaretas. I Norge er tettbebyggelsesbegrepet definert i forurensningsforskriften § 11-3 bokstav k. Hensikten med den norske definisjonen av tettbebyggelse slik den brukes i dagens regelverk, er å etablere en ensartet forståelse av geografisk utstrekning for en tettbebyggelse, som grunnlag for å beregne utslipp av kommunalt avløpsvann. Jeg er kjent med at ulike land har ulik tilnærming til hvordan tettbebyggelser defineres. Vurderingen av den norske definisjonen vil være viktig i det videre arbeidet. I den forbindelse er både de veiledende tersklene i fortalen til det reviderte direktivet, andre lands definisjoner og rapporten fra Menon Economics, som representantene viser til, relevante og vil inngå som del av det faglige grunnlaget i dette arbeidet.

Med hilsen

Andreas Bjelland Eriksen

Klima- og miljødepartementet
v/statsråd Andreas Bjelland Eriksen

Vår ref.:
2025/12660

Deres ref.:

Dato:
26.01.2026

Dokument 8:24 S (2025–202) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Tage Pettersen, Erna Solberg, Kari Sofie Bjørnsen, Mahmoud Farahmand og Anne Kristine Linnestad om Norges handlingsrom innenfor EUs reviderte avløpsdirektiv

Kommunal- og forvaltningskomiteen viser til at komiteen har til behandling Dokument 8:24 S (2025 -2026) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Tage Pettersen, Erna Solberg, Kari Sofie Bjørnsen, Mahmoud Farahmand og Anne Kristine Linnestad om Norges handlingsrom innenfor EUs reviderte avløpsdirektiv.

Komiteen stiller følgende tre spørsmål som ledd i saksbehandlingen:

1. I Dokument 8:24 S (2025-2026) viser forslagsstillerne til rapporten «Utredning av Norges handlingsrom i EUs reviderte avløpsdirektiv – definisjonen av tettbebyggelse», publisert av KS 13. august 2025. I rapporten foreslås en ny definisjon av tettbebyggelse basert på grunnkrets med en befolkningstetthet på 25 pe per hektar. En slik endret definisjon kan ifølge rapporten redusere kostnadene ved implementering av direktivet betydelig sammenliknet med et scenario der dagens definisjon videreføres. Hva vet statsråden om miljøkonsekvensene dersom definisjonen skulle blitt endret i tråd med forslaget fra rapporten? Det bes om tilgjengelig informasjon om konsekvenser for vannmiljø, samlet arealbruk, klimagassutslipp og eventuelle andre relevante miljøkonsekvenser.
2. I foran nevnte rapport konkluderes det at samfunnet kan spare 25 milliarder dersom dagens definisjon av tettbebyggelse erstattes av en definisjon av basert på grunnkrets med befolkningstetthet på minimum 25 pe per hektar. Rapportens konklusjon er samtidig basert på at tettbebyggelser som ikke vil omfattes av direktivet, vil få krav i henhold til nasjonalt regelverk dersom dette er nødvendig. Kan statsråden si

noe om hvor store kostnadsreduksjoner en endret definisjon vil innebære dersom det tas høyde for at det også må gjennomføres tiltak i henhold til nasjonalt regelverk?

3. Er dagens nasjonale regelverk tilstrekkelig til å sikre at det etableres god avløpsrensing i områder med en befolkningstetthet på 25 pe per hektar eller mindre?

Det bes om svar til komiteens postmottak på kommunal-forvaltning@stortinget.no innen 2. februar i år, med kopi til komitéråd Kirsti Beate Ward sin e-post adresse; kirsti.beate.ward@stortinget.no.

Med vennlig hilsen

Helge André Njåstad
saksordfører

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Statsråden

Stortinget, Kommunal- og forvaltningskomiteen

Deres ref

Vår ref

Dato

25/4048-

2. februar 2026

Svar på spørsmål i tilknytning til representantforslag Dok. 8:24 S (2025-2026) om Norges handlingsrom innenfor EUs reviderte avløpsdirektiv

Jeg viser til Kommunal- og forvaltningskomitéens spørsmål 26. januar 2026 i tilknytning til representantforslag 8: 24 S om Norges handlingsrom innenfor EUs reviderte avløpsdirektiv.

Spørsmål 1: Hva vet statsråden om miljøkonsekvensene dersom definisjonen skulle blitt endret i tråd med forslaget fra rapporten? Det bes om tilgjengelig informasjon om konsekvenser for vannmiljø, samlet arealbruk, klimagassutslipp og eventuelle andre relevante miljøkonsekvenser.

Svar: Revidert avløpsdirektiv stiller nye krav til bedre rensing, og skal sikre renere vann og moderne avløpsløsninger over hele landet. God avløpsrensing er helt avgjørende for miljøet og helsen vår. Samtidig arbeider Regjeringen for gode løsninger for Norge. Vi vurderer blant annet det nasjonale handlingsrommet innenfor EUs reviderte avløpsdirektiv. Sentralt i dette arbeidet er å se på handlingsrommet innenfor direktivets definisjon av tettbebyggelse, og den norske tettbebyggelsesdefinisjonen vi har i dag.

Klima- og miljødepartementet er kjent med rapporten som forslagsstillerne viser til. Rapporten «Utredning av Norges handlingsrom i EUs reviderte avløpsdirektiv – definisjonen av tettbebyggelse» er utarbeidet av Menon Economics og Norconsult på oppdrag fra KS. Departementet er imidlertid ikke kjent med miljøkonsekvensene av å legge til grunn den foreslåtte definisjonen av tettbebyggelse basert på en grunnkrets med en befolkningstetthet på 25 pe per hektar. Å vurdere miljønytte er en del av det Miljødirektoratet vil vurdere nærmere i det videre arbeidet med revidert avløpsdirektiv. Et godt kunnskapsgrunnlag er viktig for det arbeidet gjøres nå og fremover. Vi tar med oss informasjonen i rapporten inn i

det videre arbeidet i det reviderte avløpsdirektivet, og vurderingene av det nasjonale handlingsrommet.

Spørsmål 2: Kan statsråden si noe om hvor store kostnadsreduksjoner en endret definisjon vil innebære dersom det tas høyde for at det også må gjennomføres tiltak i henhold til nasjonalt regelverk?

Svar: Miljømyndighetene har et pågående arbeid med tettbebyggelsesdefinisjonen. Som nevnt er Klima- og miljødepartementet kjent med rapporten, og vi tar med oss informasjonen derfra inn i våre vurderinger. Hvordan en norsk tettbebyggelsesdefinisjon skal se ut, og hvilke konsekvenser det vil medføre, er noe vi må komme tilbake til når dette arbeidet er kommet lengre. Jeg er ikke kjent med hvor store kostnadsreduksjoner en endret definisjon i tråd med rapportens forslag vil innebære dersom det tas høyde for at det også må gjennomføres tiltak i henhold til nasjonalt regelverk. Jeg understreker at en viktig målsetting for regjeringen er at mindre tettsteder ikke får unødvendig strenge og kostbare krav med avgrenset miljønytte.

Spørsmål 3: Er dagens nasjonale regelverk tilstrekkelig til å sikre at det etableres god avløpsrensing i områder med en befolkningstetthet på 25 pe per hektar eller mindre?

Svar: Vi vurderer det nasjonale handlingsrommet, og kravene i revidert avløpsdirektiv. Nå jobber vi med å se på hvordan norsk regelverk bør se ut. I den forbindelse vil vi se hen til flere forhold, deriblant de veiledende tersklene som er tatt inn i fortalen til revidert avløpsdirektiv. Regjeringen arbeider for gode løsninger som ivaretar norske forhold, og samtidig bidrar til god rensing av avløpsvann.

Med hilsen

Andreas Bjelland Eriksen